

Mikä on kissan kalikiviruksen aiheuttama ylähengitysteiden infektio?

- Aiheuttajina ovat kissan kalikivirukset (FCV), jotka ovat herkästi tarttuvia ylähengitysteiden patogeeneja. Ne ovat yleisiä kissaeläimillä, ja niiden prevalenssi on suurin samassa taloudessa elävissä isoissa kissalaumoissa.
- FCV:t ovat hyvin vaihtelevia ja muuntuvat jatkuvasti: lukuisia variantteja tavataan. Virulenssi, antigeenisuus ja immuniteetin indusointi ovat laajaspektrisiä.
- FHV:n, Chlamydophilan ja/tai Bordetellan aiheuttamia yhteisinfektioita esiintyy usein.
- Vakavampaa systeemistä FCV-tautimuotoa (joka aiheuttaa "virulentin systeemisen FCV-infektion") on viime aikoina havaittu.

Tartunta

- Sairaat, akuutisti infektioituneet kissat tai kantajat levittävät virusta suun, nenän ja sidekalvon eritteissä.
- Tartunta tapahtuu pääasiassa suoran kontaktin kautta mutta epäsuora tartunta on tavallinen, sillä virus voi säilyä infektiivisenä kuivilla pinoilla jopa kuukauden ajan.

Kliiniset oireet

- Riippuvaisia kyseisen FCV-variantin virulenssista ja kissan iästä.
- Suun haavaumat, ylähengitystieoireet ja korkea kuume. Myös ohimenevän niveltulehduksen aiheuttamaa ontumista voi esiintyä.
- Pneumonia etenkin pikkupennuilla.
- FCV löytyy lähes kaikilta kroonista stomatiittia tai gingiviittia sairastavilta kissoilta.
- Kissoilla, joilla on virulentti systeeminen kalikivirusinfektio, esiintyy vaihtelevasti kuumeilua, ihonalaista ödeemaa, ulseratiivisia leesioita päässä sekä raajoissa ja ikterusta. Kuolleisuus on korkea (jopa 67 %) ja sairaus vakavampi aikuisilla kissoilla.

Diagnostiikka

- FCV:n RNA voidaan eristää sidekalvon tai suun sivelynäytteistä, verestä, ihoraapenäytteistä tai keuhkokudoksesta RT-PCR-menetelmää käyttäen. Kantojen vaihtelevuus saattaa johtaa vääriin negatiivisiin tuloksiin.
- Positiiviset RT-PCR-tulokset olisi tulkittava varauksella, sillä ne voivat johtua siitä, että pysyvästi infektioituneet kantajat levittävät virusta heikosti.
- Viruseristys on vähemmän herkkä menetelmä kuin RT-PCR mutta osoittaa elävän viruksen esiintymisen. Sidekalvonäytteet on otettava ennen fluoreysiini- tai Rose Bengal -värjäystä.
- Serologisia testejä ei suositella, sillä niillä ei voi erottaa, onko kyseessä rokotettu vai sairastunut eläin.
- "Virulentin systeemisen FCV-infektion" diagnoosi perustuu kliinisiin oireisiin, korkeaan tarttuvuuteen ja korkeaan mortaliteettiin sekä saman kannan eristämiseen useiden sairastuneiden kissojen verestä.

Sairauden hoito

- Tukihoito (mukaan lukien nestehoito) ja hyvä yleishoito ovat oleellisia.
- Anorektisille kissoille on syötettävä pehmennettyä, hyvin sulavaa ja jopa lämmitettyä ruokaa.
- Mukolyyttinen lääkitys (esimerkiksi bromheksiini) tai fysikaalisella suolaliuoksella sumuttaminen saattaa tuoda helpotusta.
- Laajakirjoisia antibiootteja tulisi antaa sekundaaristen bakteeri-infektioiden ehkäisemiseksi.
- FCV:t voivat säilyä ympäristössä noin kuukauden ajan ja ovat resistenttejä monille tavallisille desinfiointiaineille. Natriumhypokloriitti (5-prosenttinen liuos laimennettuna suhteessa 1:32) tehoaa.
- Löytöeläintiloissa uudet kissat olisi pidettävä karanteenissa 2 viikon ajan. Tartunnan saaneissa jalostuskissaloissa synnytysten olisi tapahduttava eristyksissä eikä pentue saa olla kosketuksessa muihin kissoihin ennen rokottamista.
- Oireettomat FIV- tai FeLV-kantajat voidaan rokottaa tuloksekkaasti.
- Varhain aloitettua rokottamista tulisi harkita kissanpennuilla, joiden emolla on aikaisemmin ollut infektioituneita pentueita, tai jos kissalla on tartuntariski.

Rokotussuositukset

- Kaikki terveet kissat on rokotettava FCV:ta vastaan (kuuluu perusrokotuksiin).
- Pennut on suositeltavaa rokottaa kaksi kertaa, 9 ja 12 viikon iässä, ensimmäinen tehoste vuoden kuluttua.
- Kohonneessa riskitilanteessa suositellaan kolmatta penturokotusta 16 viikon iässä.
- Tehosteet on annettava kolmen vuoden välein. Kissat, joilla on kohonnut riski, tulisi kuitenkin uusintarokottaa vuosittain.
- Myös aikuiset kissat, joiden rokotushistoria on tuntematon, on rokotettava kaksi kertaa 2–4 viikon välein samaa viruskanta sisältävällä rokotteella.
- Jos sairautta ilmenee kaikki rokotukset saaneilla kissoilla, jotka elävät laumana, vaihtaminen eri rokotekantaa sisältävään valmisteeseen voi olla eduksi.
- Kalikivirustaudista toipuneet kissat eivät saa elämänkestoista immuniteettia varsinkaan, jos aiheuttajina on eri kantoja. Tällaisten kissojen rokottaminen on siten suositeltavaa.

© Merial

■ Kuoriutuva oraalinen ulseraatio (+ riniitti)

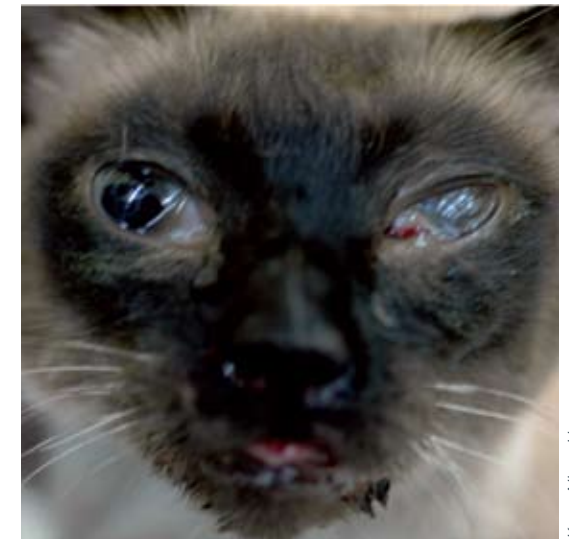
Kuva Albert Lloret

■ Vaikea oraalinen ja nasaalinen mukokutaaninen ulseraatio

Kuva Albert Lloret

■ Krooninen ulseratiivinen proliferatiivinen gingivostomatiitti.

Kuva Albert Lloret

■ Virulentti systeeminen FCV-infektio